

Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców przez prowadzenie placówek opiekuńczo- wychowawczych.

Dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej powiat zapewnia opiekę i wychowanie w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela nr 23. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2004-2007.

Rok	Dzieci umieszczone w placówce interwencyjnej		Dzieci umieszczone w placówce socjalizacyjnej	Ogólna liczba dzieci umieszczonych w danym roku kalendarzowym
	Pogotowie Opiekuńcze w Ostrołęce, Izdebnie, Dębinkach	Interwencyjna Placówka Opiekuńcza w Otwocku		
2004	9	-	4	13
2005	10	-	13	23
2006	10	1	14	25
2007	13	2	9	24
RAZEM				85

Źródło: Opracowania własne PCPR w Wyszkowie

W sprawach dotyczących umieszczania wychowanków z terenu powiatu wyszkowskiego w placówkach opiekuńczo - wychowawczych Centrum współpracuje z Sądem Rejonowym w Wyszkowie Wydział III Rodzinny i Nieletnich, ośrodkami pomocy społecznej, szkołami oraz innymi instytucjami pomocy społecznej (PCPR, MOPR, itp.).

W przypadku umieszczenia dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu, powiat wyszkowski zawiera porozumienie w sprawie umieszczenia dziecka w placówce oraz określenia wysokości ponoszonych na utrzymanie dziecka wydatków.

Na terenie powiatu wyszkowskiego znajduje się jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza całodobowego pobytu – Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Dębinkach.

Organem prowadzącym placówkę jest Samorząd Powiatu Wyszkowskiego. Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Dębinkach jest samodzielną jednostką organizacyjno – budżetową podporządkowaną bezpośrednio Zarządowi Powiatu. Nadzór pedagogiczny w odniesieniu do wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na podstawie

ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.) sprawuje Wojewoda.

Jest to placówka o zasięgu ponadlokalnym. Realizuje zadania placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej. W nowej strukturze Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Dębinkach działa od 1 listopada 2006 r. W jej skład wchodzi: placówka socjalizacyjna (dom dziecka) i placówka interwencyjna (pogotowie opiekuńcze). Do dnia 31.10.2006 r. ww. placówka funkcjonowała jako Dom Dziecka w Dębinkach.

Tabela nr 24. Liczba wychowanków przebywających w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo– Wychowawczej w Dębinkach w latach 2004 – 2007.

Lp	Powiat zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w placówce	2004	2005	2006	2007
1.	Garwolin	5	5	5	5
2.	Maków Mazowiecki	6	6	5	5
3.	Nowy Dwór Mazowiecki	5	5	5	3
4.	Ostrołęka	2	2	1	-
5.	Ostrów Mazowiecka	2	2	-	-
6.	Przasnysz	3	3	2	1
7.	Sierpc	2	2	-	-
8.	Wołomin	10	10	11	8
9.	Wyszków	12	20	32	41
Ogółem		47	55	61	63

Źródło: Opracowania własne PCPR w Wyszkowie

W latach 2004-2007 zmniejszyła się liczba małoletnich z innych powiatów, przebywających w placówce. Natomiast wzrosła liczba wychowanków z powiatu wyszkowskiego. W roku 2007 liczba ich wzrosła o 341,7% w stosunku do roku 2004 r.

Powodem wzrostu liczby wychowanków pochodzących z powiatu wyszkowskiego jest przekształcenie WPO-W w Dębinkach w placówkę łączącą dwa typy: socjalizacyjną i interwencyjną. Innym powodem jest zamykanie się powiatów wyłącznie na swoje potrzeby, co m.in. wiąże się to z obowiązkiem osiagania wymaganych standardów i ograniczenia liczby wychowanków do 30. Wymagany standard należy osiągnąć do 2010 r.

Tabela nr 25. Wychowankowie z terenu powiatu wyszkowskiego przebywający w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Dębinkach w 2007 r.

Lp.	Gmina zgodna z właściwością zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w placówce	Liczba wychowanków		Ogólna liczba wychowanków
		Chłopcy	Dziewczęta	
1	Brańszczyk	5	5	10
2	Długosiodło	-	-	-
3	Rząśnik	2	-	2
4	Somianka	-	-	-
5	Wyszków	10	11	21
6	Zabrodzie	3	5	8
Ogółem		20	21	41

Źródło: Sprawozdanie z działalności PCPR za rok 2007

Z powyższej tabeli wynika, że z terenu Gminy Somianka i Długosiodło w 2007 r. nie przebywały dzieci w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej. Największą liczbę stanowiły wychowankowie pochodzący z Gminy Wyszków, następnie z Gminy Brańszczyk i Gminy Zabrodzie.

Tabela nr 26. Sytuacja rodzinna wychowanków przebywających w WPO-W w Dębinkach w latach 2004-2007 r.

Rok	Sytuacja rodzinna wychowanków			
	Liczba sierot biologicznych	Liczba półsierot	Liczba dzieci mających oboje rodziców (sieroty społeczne)	Ogółem
2004	0	8	39	47
2005	3	15	26	44
2006	0	17	35	52
2007	0	14	32	46

Źródło: Opracowania własne PCPR w Wyszkowie

W większości dzieci przebywające w WPO-W w Dębinkach to sieroty społeczne.

Tabela nr 27. Sytuacja prawna wychowanków przebywających w WPO-W w Dębinkach w latach 2004 -2007.

Rok	Sytuacja prawna wychowanków		
	Liczba dzieci z rodzin o ograniczonej władzy rodzicielskiej	Liczba dzieci z rodzin pozbawionych władzy rodzicielskiej	Ogółem
2004	38	9	47

2005	38	6	44
2006	46	6	52
2007	39	7	46

Źródło: Opracowania własne PCPR w Wyszkowie

Większość rodziców dzieci przebywających w WPO-W w Dębinkach ma ograniczoną władzę rodzicielską.

Tabela nr 28. Wychowankowie skreślonych z listy wychowanków WPO-W w Dębinkach.

Rok	Powody skreślenia					
	Powrót do rodziny naturalnej	Umieszczenie w rodzinie zastępczej	Usamodzielnienie	Umieszczenie w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym	Przeniesienie do innej placówki opiekuńczo-wychowawczej	Ogólna liczba
2004	1	0	19	1	3	24
2005	2	1	3	2	3	11
2006	0	0	6	2	0	8
2007	2	3	7	5	1	18

Źródło: Opracowania własne PCPR w Wyszkowie

Całodobowy pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej powinien mieć charakter przejściowy, do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej.

Średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w placówce

Zgodnie z art. 86 ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 r., Nr 115, poz. 728) Starosta Powiatu ustala średni miesięczny koszt utrzymania w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca danego roku.

Średni miesięczny koszt utrzymania w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej stanowi kwotę rocznych kosztów działalności placówki wynikającą z utrzymania dzieci, z roku poprzedniego, bez kosztów inwestycyjnych, wydatków bieżących na remonty i zakupy związane z realizacją programu naprawczego, powiększoną o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem,

przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzieloną przez liczbę miejsc, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby wychowanków w poszczególnych miesiącach roku poprzedniego w placówce.

Średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Dębinkach w latach 2005-2008 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 29. Średni miesięczny koszt utrzymania w placówce w latach 2005 - 2008.

Średni miesięczny koszt utrzymania w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Dębinkach*			
2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
2.176,88 zł.	2.525,21 zł.	2.363,12 zł.	2.982,21 zł.

*(do dnia 31.10.2006 r. placówka funkcjonowała jako Dom Dziecka w Dębinkach).

Źródło: Zarządzenia Starosty Powiatu Wyszowskiego w sprawie ustalenia średniego kosztu utrzymania wychowanka w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Dębinkach

Tabela nr 30. Liczba wychowanków przebywających w Domu Dziecka w Dębinkach w latach 2004 - 2007 (wg stanu na koniec kolejnych miesięcy kalendarzowych).

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Średnioroczna liczba wychowanków
2004r.	54	44	43	46	46	46	47	47	42	41	44	47	45,58
2005r.	46	47	47	48	47	52	50	50	46	45	43	44	47,08
2006r.	45	45	46	45	45	47	47	51	46	51	52	52	47,66
2007r.	53	53	53	51	51	48	49	48	46	44	45	46	48,91

Źródło: Opracowania własne PCPR w Wyszowie

W celu zarejestrowania placówki przez Wojewodę Mazowieckiego do końca 2007r. został opracowany Program Naprawczy Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej. Program ten został zatwierdzony przez Zarząd Powiatu i złożony w Wydziale Polityki Społecznej w Warszawie.

Usamodzielniani wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze

Osoba, która osiągnęła pełnoletniość w rodzinie zastępczej, oraz osoba pełnoletnia opuszczająca placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego i socjalizacyjnego, dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niedostosowanych intelektualnie, dom dla matek

z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez pracę socjalną, a także pomocą:

- pieniężną na kontynuowanie nauki w szkole,
- pieniężną na usamodzielnienie,
- na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

Tabela nr 31. Liczba pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych.

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba osób			
		2004	2005	2006	2007
1.	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	4	7	0	2
2.	Pomoc pieniężna kontynuowanie nauki	40	40	35	34
3.	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	1	2	7	5
Ogółem		45	49	42	41

Źródło: Opracowania własne PCPR

Tabela nr 32. Liczba usamodzielnianych wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze w latach 2004 - 2007.

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba osób			
		2004	2005	2006	2007
1.	Pomoc pieniężna na samodzielniienie	4	1	1	1
2.	Pomoc pieniężna kontynuowanie nauki	9	10	12	13
3.	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	7	1	3	3
		20	12	16	17

Źródło: Sprawozdanie z działalności PCPR za rok 2007

Problemy dotyczące usamodzielnianych wychowanków, opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze:

- trudności adaptacyjne w środowisku,
- trudności z uzyskaniem samodzielnego mieszkania,
- trudności z uzyskaniem zatrudnienia po ukończeniu nauki w szkole na poziomie zawodowym i średnim,
- brak motywacji do nauki,

- brak umiejętności autoprezentacji, poszukiwania zatrudnienia, zachowania asertywnego,
- brak dodatkowych umiejętności, udokumentowanych szkoleń, kursów,
- brak rzeczywistego wsparcia ze strony rodziny, motywowania do osiągnięć,
- podejmowanie prac dorywczych,
- trudności z podjęciem zatrudnienia na podstawie umowy o pracę.

Ze względu na trudną sytuację finansową pełnoletni wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo - wychowawcze i rodziny zastępcze nie są w stanie pokryć kosztów wynajmu mieszkania. W związku z brakiem mieszkań socjalnych, komunalnych i chronionych usamodzielniani wychowankowie powracają do domu rodzinnego. Zdarza się, że w środowisku rodziców naturalnych nie była podejmowana żadna praca socjalna, a dysfunkcje występujące w rodzinie pogłębiły się.

Poradnictwo specjalistyczne

Na terenie powiatu wyszkowskiego nie ma wyodrębnionej jednostki poradnictwa specjalistycznego. Przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Wyszkowie działa poradnia rodzinna. W pozostałych gminach nielicznie działają punkty konsultacyjne udzielające pomocy w zakresie poradnictwa specjalistycznego.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkowie świadczona jest pomoc specjalistyczna przez psychologa i prawnika dla mieszkańców powiatu.

Tabela nr 33. Poradnictwo specjalistyczne prowadzone przez psychologa

Obszar udzielanej pomocy	Ilość udzielanych porad		
	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007
Ubóstwo	43	83	36
Sieroctwo	73	66	37
sieroctwo „społeczne”	89	101	124
niepełnosprawność	67	60	78
Długotrwała i ciężka choroba	55	69	96
przemoc w rodzinie	49	87	149
potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	56	65	148
bezradność w sprawach opiekuńczych i wychowawczych	151	151	217
brak przystosowania do życia młodzieży	14	105	150

Alkoholizm	49	74	150
zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe	61	17	23
problemy szkolne	102	107	164
Bezrobocie	60	79	99
problemy małżeńskie		34	57
zaburzenia psychiczne		15	18
konflikty w rodzinie		14	64
Ubóstwo	43	83	36

Źródło: Opracowania własne PCPR

Łącznie w roku 2007 z porad psychologa skorzystało ok. 300 osób, w tym udzielono 68 porad psychologicznych w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych i dzieci oraz rodziców biologicznych.

Za priorytetowe do realizacji uznano:

1. Wsparcie dla bezrobotnych realizowane poprzez doradztwo psychologiczne, ze szczególnym uwzględnieniem wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.
2. Prowadzenie porad psychologicznych i terapii podtrzymujących dla rodzin zastępczych i rodzin naturalnych, konsultację indywidualnych przypadków w środowisku.
3. Pracę z rodzinami zastępczymi wraz z dzieckiem i z rodzinami biologicznymi w celu przygotowania dziecka do powrotu do rodziców naturalnych.
4. Przyjmowanie interesantów i świadczenie im usług w zakresie poradnictwa specjalistycznego poprzez realizowanie procesów diagnozowania, profilaktyki oraz terapii podtrzymującej.
5. Systemową pomoc rodzinom dysfunkcyjnym oraz osobom samotnym.
6. Propagowanie zdrowego stylu życia.
7. Prowadzenie szkoleń dla rodzin zastępczych oraz rodziców biologicznych.

Tabela nr 34. Obsługa prawna działająca w ramach poradnictwa specjalistycznego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkowie w latach 2005 – 2007.

Lp.	Porady prawne w zakresie:	2005 r.	2006 r.	2007 r.
1.	Prawo cywilne	26	45	95
2.	Prawa obywatelskie	3	-	-

3.	Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych	18	21	41
4.	Prawo administracyjne	4	-	8
5.	Prawo karne	3	20	12
6.	Prawo rodzinne	-	43	77
7.	Ochrona praw lokatorów	-	-	9
8.	Prawo spółdzielcze	-	-	4
9.	Ogółem	54	129	246

Źródło: Opracowania własne PCPR

Ponadto wykwalifikowani pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w ramach poradnictwa prowadzą mediacje rodzinne w sytuacjach kryzysu w rodzinie. Często strony uczestniczące w mediacji wymagają terapii rodzinnej, dlatego mediacje nie zawsze kończą się podpisaniem porozumienia.

Uchodźcy

W rozumieniu art. 1 A Konwencji Genewskiej z 1951 r. oraz art. 1 pkt 2 i 3 Protokołu Nowojorskiego uchodźcą jest osoba, która „na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu swojej rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub z powodu przekonań politycznych przebywa poza granicami państwa, którego jest obywatelem, i nie może lub nie chce z powodu tych obaw korzystać z ochrony tego państwa, albo która nie ma żadnego obywatelstwa i znajdując się na skutek podobnych zdarzeń, poza państwem swojego dawnego stałego zamieszkania nie może lub nie chce z powodu tych obaw powrócić do tego państwa.”

Zgodnie z ustawą o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcowi udziela się ochrony poprzez nadanie statusu uchodźcy, udzielenie azylu, udzielenie zgody na pobyt tolerowany, udzielenie ochrony czasowej.

Status uchodźcy jest jedną z form ochrony przyznawanej cudzoziemcom na terytorium Polski. Nadawany jest cudzoziemcowi, który spełnia warunki niezbędne do uznania za uchodźcę, określone w Konwencji Genewskiej i Protokole Nowojorskim (warunki zostały przytoczone w ww. definicji uchodźcy).

Ponadto status uchodźcy nadawany jest małżonkowi i małoletniemu dziecku cudzoziemca wówczas, gdy są oni wpisani do wniosku o nadanie statusu, a także małoletniemu dziecku cudzoziemca urodzonemu na terytorium RP.

W dniu 29 maja 2008 r. weszła w życie ustawa z dnia 18 marca 2008 r. o zmianie ustawy o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw.

Najważniejsza zmiana polega na wprowadzeniu przez ustawę nowej formy ochrony międzynarodowej udzielanej cudzoziemcom w Polsce – ochrony uzupełniającej. Każdy wniosek o nadanie statusu uchodźcy będzie jednocześnie rozpatrywany jako wniosek o udzielenie ochrony uzupełniającej.

Pomoc integracyjna obejmuje między innymi:

1. wypłatę świadczenia;
2. opłatę składki na ubezpieczenie zdrowotne;
3. pracę socjalną;
4. poradnictwo specjalistyczne, w tym prawne i psychologiczne;
5. udzielenie informacji i wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami i organizacjami.
6. pomocy integracyjnej udziela się przez okres 12 miesięcy w ramach indywidualnego programu ustalonego z cudzoziemcem.

Pomocy integracyjnej udziela starosta – poprzez działające w jego imieniu powiatowe centrum pomocy rodzinie – właściwe ze względu na miejsce zamieszkania uchodźcy. Pomoc uchodźcom w procesie integracji jest zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanej przez powiat. Wsparcie udzielane jest maksymalnie na okres 12 miesięcy, przy czym uchodźca, którego małżonek jest obywatelem polskim, nie ma prawa do otrzymania pomocy integracyjnej. W przypadku, gdy status uchodźcy uzyskała osoba niepełnoletnia pozbawiona pieczy rodziców lub opiekuna prawnego, kierownik PCPR zawiadamia właściwy sąd opiekuńczy.

Pomoc integracyjna jest realizowana w ramach indywidualnego programu integracji, uzgodnionego między powiatowym centrum pomocy rodzinie a uchodźcą.

Zgodnie z art. 22 ustawy o pomocy społecznej do zadań wojewody należy koordynowanie działań w zakresie integracji osób posiadających status uchodźcy, w szczególności w zakresie wskazania miejsca zamieszkania uchodźcy.

Uchodźca zamieszkuje w miejscu wskazanym przez wojewodę działającego w tej sprawie w porozumieniu z powiatowym centrum pomocy rodzinie oraz gminą. W związku z tym, że wojewoda wskazuje jedynie powiat zamieszkania, cudzoziemiec po opuszczeniu

ośrodka dla uchodźców ma trudności związane z zameldowaniem w konkretnym miejscu. Często cudzoziemcy faktycznie nadal przebywają w Ośrodku.

Na terenie powiatu wyszkowskiego funkcjonuje Ośrodek dla Uchodźców w Pustych Łąkach.

Według stanu na dzień 13.04.2007 r. w Ośrodku w Pustych Łąkach przebywało 158 cudzoziemców, oczekujących na wydanie decyzji w sprawie nadania statusu uchodźcy. Dotychczas żadna z tych osób nie otrzymała statusu uchodźcy.

Wśród cudzoziemców mieszkających w Ośrodku znajdowało się: 38 kobiet, 44 mężczyzn, 76 dzieci (terminem „dzieci” określono wszystkie osoby w przedziale wiekowym od 0 do 18 roku życia).

W związku ze zmianą ustawy o ochronie cudzoziemców obowiązującej od dnia 29.05.2008r. wprowadzającej nowe zabezpieczenie dla cudzoziemców w formie ochrony uzupełniającej do dnia 28.08.2008r. wnioski o nadanie ochrony uzupełniającej złożyło 9 cudzoziemców.

Tabela nr 35. Wiek osób przebywających w Ośrodku.

Lp.	Kategorie wiekowe	Liczba osób
1	Dzieci w wieku od 0 do 1 roku życia	9
2	Dzieci w wieku od 1 do 7 lat	39
3	Dzieci w wieku od 7 do 15 lat	23
4	Dzieci w wieku od 15 do 18 lat	5
5	Osoby powyżej 18 roku życia	82
Razem		158

Źródło: Na podstawie danych Ośrodka dla Uchodźców w Pustych Łąkach

Cudzoziemcy mają w Ośrodku zabezpieczoną opiekę medyczną oraz możliwość nauki języka kraju przyjmującego.

Cudzoziemcy, którym nadano status uchodźcy, lub posiadający zgodę na pobyt tolerowany, lub korzystający z ochrony czasowej na terytorium RP mają prawo do:

- 1) korzystania z nauki i opieki w publicznych przedszkolach,
- 2) korzystania z nauki i opieki w publicznych szkołach podstawowych, gimnazjach, publicznych szkołach artystycznych oraz w placówkach (dotyczy osób podlegających obowiązkowi szkolnemu), na warunkach dotyczących obywateli polskich.

Dzieci z rodzin cudzoziemskich zamieszkujących w Ośrodku dla Uchodźców w Pustych Łąkach od dnia 2 listopada 2006 r. uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Kamieńczyku. Są to dzieci w wieku od 7 do 15 lat. Według stanu na dzień 13.04.2007 r. liczba dzieci uchodźców uczęszczających do szkoły wynosiła 23 (ogólna liczba uczniów w szkole – 70).

Jednak liczba uczniów nie jest stała. Część dzieci opuszcza Ośrodek wraz z rodzicami, natomiast inne przyjeżdżają do Ośrodka, podejmując naukę w trakcie trwania programu nauczania. W każdym przypadku przyjęcia nowego dziecka do szkoły, nauka zaczyna się od podstaw.

Szkoła daje rodzicom wiele okazji do angażowania się w życie szkolne ich dzieci. Podczas imprez szkolnych rodzice wraz z dziećmi mają możliwość integracji ze społecznością lokalną.

Początki funkcjonowania dzieci w szkole były trudne, zarówno dla cudzoziemców jak i osób, z którymi się stykali. Głównym problemem była bariera językowa i kulturowa. Sposób zachowania Czechenów podczas wykonywania różnych czynności sfery osobistej, społecznej budził wiele obaw.

Od powstania Ośrodka, mieszkańcy okoliczni odczuwają lęk i niepokój. Ich obawy wynikają z niepewności dotyczącej kształtowania kontaktów z cudzoziemcami, mającymi inną kulturę, mentalność. Często dochodzi do konfliktów pomiędzy dorosłymi cudzoziemcami, a społecznością lokalną.

Organizacje pozarządowe

Zadaniem powiatu wyszkowskiego jest jak najlepsze zaspokojenie zbiorowych potrzeb wspólnoty, którą tworzą jego mieszkańcy. Działalność organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego znacząco wpływa na rozwój Powiatu.

Samorząd pragnie wspierać działania organizacji pozarządowych poprzez powierzenie im do realizacji ustawowych zadań powiatu. Zasady współpracy, zakres oraz formy realizacji tej współpracy, określa Program Współpracy Powiatu Wyszkowskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Pozwoli on na pobudzenie i wspieranie przez powiat wyszkowski działalności tych organizacji i podmiotów oraz realizację przez nie zadań publicznych na rzecz społeczności lokalnej.

Tabela nr 36. Wykaz stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej na terenie powiatu wyszkowskiego.

Lp.	Nazwa stowarzyszeń/organizacji	Adres
1	Wyszkowskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „WAŻNA RÓŻA”	ul. 1 Maja 13/9 07-200 Wyszków
2	Stowarzyszenie „POMÓŻ DZIECIOM”	Dębinki 17 07-230 Zabrodzie
3	Stowarzyszenie Na Rzecz Uczniów Niepełnosprawnych w Zespole Szkół „PROMYK”	ul. Geodetów 45 07-200 Wyszków
4	Polski Związek Niewidomych Zarząd Koła Terenowego	ul. 3 Maja 24 07-200 Wyszków
5	Stowarzyszenie Chorym Na Cukrzycę Koło w Wyszkowie	ul. Sienkiewicza 32 07-400 Ostrołęka
6	Wyszkowski Ruch Wspierania Przedsiębiorczości	ul. 3 Maja 07-200 Wyszków
7	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Sportu, Turystyki, Kultury, Rekreacji, Ochrony Zdrowia i Środowiska „UNIVERSUM”	ul. Prosta 9 07-200 Wyszków
8	Klub „AMAZONEK” w Wyszkowie	ul. 3 Maja 16 07-200 Wyszków
9	Stowarzyszenie POMOCY RODZINOM	ul. Gen. Wł. Sikorskiego 40 07-200 Wyszków
10	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	ul. 3 Maja 7/34 07-200 Wyszków
11	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Niezaradnych Życiowo „ZAWSZE RAZEM”	ul. Jana Pawła II 65 07-221 Brańszczyk
12	Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Wyszkowie	ul. Geodetów 76 07-200 Wyszków
13	Klub Abstynenta „ARKA”	Al. Róż 3 07-200 Wyszków
14	Stowarzyszenie „PROMENADA”	ul. 3 Maja 16 07-200 Wyszków
15	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „WIATRAK”	ul. Prosta 7 07-200 Wyszków
16	Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Wyszkowie	ul. 3 Maja 24 07-200 Wyszków

Źródło: Opracowanie własne Starostwa Powiatowego w Wyszkowie

Z ankiety skierowanej do samorządów gminnych wynika, że w większości samorzady nie opracowały rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Powiat wyszkowski w ramach rocznego programu współpracy Powiatu Wyszkowskiego z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działaniu pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2008 określa obszary współpracy. Otwarte konkursy ofert na realizację zadań ogłasza

Zarząd Powiatu. Decyzję o wyborze ofert, które uzyskują dotację podejmuje Zarząd Powiatu w formie Uchwały.

Powiat współpracuje z organizacjami pozarządowymi pozafinansowo:

- prowadzi bazy danych,
- serwis informacyjny,
- umożliwia organizacjom pozarządowym organizowanie spotkań na bazie zasobów lokalowych powiatu.

Powiat Wyszkowski od 2003 r. nieodpłatnie udostępnia Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Wyszkanie bazę lokalową pod działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej. Przekazuje dotację celową na bieżące funkcjonowanie 2 domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym prowadzonych przez Zgromadzenie Sióstr Zakonnych Benedyktynek Krzyża Chrystusowego w Niegowie. Przekazuje również środki finansowe na bieżące funkcjonowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej prowadzonych przez PSOUU Koło w Wyszkanie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkanie udostępnia salę konferencyjną na spotkania podopiecznych Polskiego Związku Głuchych.

Bursa Szkolna w Wyszkanie udostępnia nieodpłatnie salę dla potrzeb organizacyjnych spotkań PSOUU Koło w Wyszkanie.

Dom Pomocy Społecznej w Brańszczyku udostępnia bazę lokalową na potrzeby Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Niezaradnych Życiowo „Zawsze Razem”.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie udostępnia lokal pod potrzeby „Klubu Amazonek”.

Gmina Wyszaków uczestniczy w kosztach utrzymania bazy lokalowej Dziennego Centrum Aktywności prowadzonego przez PSOUU Koło w Wyszkanie.

Zlecenie realizacji zadań przez samorządy organizacjom pozarządowym i innym podmiotom jest niewystarczające w stosunku do oczekiwań organizacji. Co jest spowodowane tym, że tylko nieliczne działają prężnie i dają gwarancje prawidłowej realizacji zadań.

W organizacjach najczęściej brakuje informacji, materiałów i osób mających wiedzę z zakresu zarządzania organizacją, zdobywania funduszy, pisania projektów, współpracy z podmiotami lokalnymi. Jest to niejednokrotnie efekt bardzo ograniczonego dostępu do szkoleń w zakresie księgowości, prawa, zarządzania, itp. Nie mając możliwości korzystania z takich narzędzi jak komputer, Internet, poczta e-mail organizacje mają utrudniony dostęp do informacji o aktualnych dotacjach i możliwościach rozwoju jak również nie mają możliwości promocji.

Współpraca samorządów z podmiotami nie zaliczanymi do sektora finansów publicznych nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków życia i jakości mieszkańców powiatu, ale również uzupełnia się, co pozwala na istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

Realizując cele polityki społecznej Ośrodki Pomocy Społecznej rozwijają niematerialne formy świadczeń, tj. poradnictwo, wolontariat, rozwój lokalnej demokracji nowatorską metodą Centrum Aktywności Lokalnej (CAL), inicjowanie grup samopomocowych i współpracę z innymi oraz współpracę z organizacjami pozarządowymi.

Centrum Aktywności Lokalnej to model funkcjonowania instytucji publicznej w środowisku lokalnym. Ma on służyć społeczności w tworzeniu poczucia przynależności do danego miejsca i grupy. Głównym celem CAL jest mobilizowanie mieszkańców do aktywnego działania na rzecz swojego środowiska lokalnego.

Jedną z form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu jest wolontariat. Od września 2001 roku OPS w Wyszkanie realizuje „Program wolontarystyczny w Ośrodku Pomocy Społecznej”. Nadrzędnym celem tego programu jest odbudowanie, bądź tworzenie więzi międzyludzkich, aktywizowanie potencjału i zasobów społeczności lokalnej. Jego istota polega na łączeniu ludzi chętnych do niesienia pomocy z ludźmi, którzy takiej pomocy potrzebują.

Do końca grudnia 2006 roku w bazie danych OPS zarejestrowanych było 180 wolontariuszy, najczęściej ludzi młodych, którzy swój czas i umiejętności chcieli poświęcić drugiemu człowiekowi. Główne obszary działania wolontariuszy to: pomoc dzieciom w nauce, opieka i towarzystwo dla osób niepełnosprawnych i starszych, praca w placówkach OPS oraz pomoc w różnego rodzaju akcjach.

Uchwałą Nr XXI/151/2008 z dnia 28 maja 2008 r. Rada Powiatu w Wyszkanie przyjęła Powiatowy Program Aktywności Lokalnej na lata 2008 – 2013. W powyższym

dokumencie wyznaczono, jako „Cel strategiczny: Inicjowanie i rozwój społeczeństwa obywatelskiego i wolontariatu na terenie powiatu wyszkowskiego.”, który jest odpowiedzią na problemy społeczne występujące na terenie naszego powiatu: Kształtowanie postaw obywatelskich i rozwój działalności wolontariuszy w powiecie wzmocni sferę pozarządową oraz przyczyni się do realizacji nowatorskich rozwiązań i występowania o fundusze wspomagające rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych.”

Celem nadrzędnym Programu Aktywności Lokalnej jest realizowanie polityki integracji społecznej, zależnej od inicjatyw obywatelskich oraz dialogu obywatelskiego, w kierunku kształtowania demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym poprzez aktywizowanie i integrowanie lokalnej społeczności ze szczególnym uwzględnieniem osób, grup i środowisk będących w procesie wykluczenia społecznego lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Jako realizatorów programu przewidziano samorzady terytorialne, jednostki organizacyjne działające sferze społecznej, organizacje pozarządowe, wspólnoty lokalne.

2. Edukacja

Na terenie powiatu wyszkowskiego według danych statystycznych na dzień 31.12.2006 r. było ogółem 18.319 dzieci w wieku do 18 roku życia. Na terenie poszczególnych gmin powiatu zamieszkiwało 11.687 dzieci, natomiast na terenie miasta Wyszaków zamieszkiwało 6.632. dzieci, w tym:

- dzieci w wieku przedszkolnym (3-6 lat): 3.136, z których w gminach 2.017, w mieście Wyszaków 1.119;
- dzieci w wieku szkolnym (szkoła podstawowa): 5.644, z których w gminach 3.691, w mieście Wyszaków 1.953;
- dzieci w wieku szkolnym (gimnazjum): 3.419, z których w gminach 2.275, w mieście Wyszaków 1.144;
- młodzież w wieku szkolnym (szkoła ponadgimnazjalna): 3.704, z których w gminach 2.229, w mieście Wyszaków 1.475.

Przedszkola

Tabela nr 37. Liczba przedszkoli funkcjonujących na terenie powiatu wyszkowskiego.

L-p.	Nazwa gminy	Liczba dzieci		Liczba oddziałów	Liczba sal lekcyjnych	Liczba z których korzystają	
		ogółem	niepełnosprawnych			nauczyciele	uczniowie
1.	Brańszczyk	-	-	-	-	-	-
2.	Przedszkole Samorządowe w Długosiodle	60	-	2	3	1	-
	Publiczna Szkoła Podstawowa z Przedszkolem Samorządowym w Starym Bosewie	55	-	4	6	-	-
3.	Rzażńnik	-	-	-	-	-	-
4.	Somianka	-	-	-	-	-	-
5.	Żłobko-Przedszkole Nr 1	168	-	7	6	3	-
	Przedszkole Nr 3	137	1	6	6	5	1
	Przedszkole Integracyjne Nr 4	118	14	5	5	2	2
	Przedszkole Nr 7	175	-	8	7	3	-
	Przedszkole Nr 9	178	2	7	7	3	1
6.	Publiczne Przedszkole w Adelinie	24	-	1	2	-	-
Łącznie		915	17	40	42	17	4

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie informacji z gmin

W powiecie wyszkowskim w wieku przedszkolnym jest 3.136 dzieci. Do przedszkoli na terenie powiatu uczęszcza 915 dzieci.

Szkoły podstawowe

Tabela nr 38. Liczba szkół podstawowych w powiecie wyszkowskim.

L.p.	Nazwa gminy	Liczba szkół	Liczba uczniów		Liczba oddziałów	Liczba sal lekcyjnych	Liczba z których korzystają		Orzeczenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej -
			ogółem	niepełnosprawnych			nauczyciele	komputerów, uczniowie	
1.	Gmina Brańszczyk	7	691	7	38	46	30	82	7
2.	Gmina Długosiodło	6	683	-	43	45	20	70	11
3.	Gmina Rzażńnik	5	580	15	38	38	88	15	15
4.	Gmina Somanika	6	507	18	42	41	7	73	Brak danych
5.	Gmina Wyszków	13	1779		143			202(ogółem)	
6.	Gmina Zabrodzie	4	418	6	33	31	33	45	5
	Łącznie	41	4.658		337				

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie informacji z gmin

Gimnazja

Tabela nr 39. Liczba gimnazjów w powiecie wyszkowskim.

L.p.	Nazwa placówki	Liczba szkół	Liczba uczniów		Liczba oddziałów	Liczba sal lekcyjnych	Liczba z których korzystają		Orzeczenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej -
			ogółem	niepełnosprawnych			nauczyciele	komputerów, uczniowie	
1.	Gmina Brańszczyk	2	308	1	15	20	7	30	1
2.	Gmina Długosiodło	2	365	-	15	13	21	35	8
3.	Gmina Rzażńnik	1	306	6	12	10	3	19	5
4.	Gmina Somanika	2	274	11	15	14	3	19	-
5.	Gmina Wyszków	5	1.749	-	69				
6.	Gmina Zabrodzie	1	252	4	11	13	13	24	6
	Łącznie	13	3.254		137				

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie informacji z gmin

Przedszkola i szkoły podstawowe realizują zadania na podstawie statutów oraz ustawy o systemie oświaty. Dokumenty zawierają cele, zadania i kierunki działań. Deficyty w rozwoju intelektualnym oraz rozwoju sprawności fizycznej rekompensowane są w formie zajęć wyrównawczych w macierzystych placówkach oświatowych. Dla uczniów, którzy mają trudności w nauce organizowane są zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z przedmiotów. Dzieci i młodzież wymagająca szczególnych działań uczestniczy w dodatkowych zajęciach rozwijających wiedzę i umiejętności, zainteresowania i uzdolnienia. Uczniowie z orzeczeniami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej objęci są zajęciami indywidualnymi, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2003 r. w sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży. W placówce organizowane są zajęcia o charakterze wspierającym rozwój dzieci i młodzieży. Główne i szczegółowe cele działań edukacyjnych na poziomie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego określone zostały w strategiach poszczególnych gmin powiatu.

Szkoły ponadgimnazjalne

Tabela nr 40. Liczba szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2007/2008.

L.p.	Typ szkoły	Liczba szkół	Liczba uczniów		Liczba oddziałów
			ogółem	niepełnosprawnych	
1.	Liceum ogólnokształcące (w tym 1 szkoła społeczna)	3	805	-	27
2.	Liceum profilowane	3	329	-	13
3.	Technikum (w tym 1 szkoła społeczna)	4	1.307	-	48
4.	Zasadnicza szkoła zawodowa	4	494	-	20
Łącznie			2.935	-	108

Źródło: Opracowania własne Starostwa Powiatowego w Wyszakowie

Tabela nr 41. Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych funkcjonujących na terenie powiatu wyszkowskiego.

L.p.	Nazwa gminy	Liczba szkół	Liczba uczniów		Liczba oddziałów
			ogółem	Niepełnosprawnych	
1.	Gmina Brańszczyk	-	-	-	-
2.	Gmina Długosiodło	2	168	-	8
3.	Gmina Rzażanik	-	-	-	-
4.	Gmina Somianka	-	-	-	-
5.	Gmina Wyszaków	10	2.583	-	92
6.	Gmina Zabrodzie	2	184	-	8
Łącznie			2.935	-	108

Źródło: Opracowania własne Starostwa Powiatowego w Wyszakowie

W powiecie wyszkowskim było ogółem 12.767 dzieci i młodzieży objętych obowiązkiem szkolnym. Dzieci i młodzież mająca obowiązek szkolny uczęszcza do 71 szkół różnych typów.

W powiecie wyszkowskim według danych na dzień 31.12.2007 r. funkcjonowało 71 szkół, w tym:

- szkoły podstawowe – 41 szkoły,
- szkoły gimnazjalne - 14 gimnazjów (w tym 1 niepubliczne),
- szkoły ponadgimnazjalne - 14 szkół ponadgimnazjalnych (w tym 2 szkoły niepubliczne),
- placówki oświatowe - 2 placówki oświatowe (Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Wyszkowie, Zespół Szkół Specjalnych w Brańszczyku).

W powiecie wyszkowskim w szkołach różnych typów ogólnie 10.847 uczniów realizuje obowiązek szkolny. W tym:

- w szkołach podstawowych – 4.658
- w szkołach gimnazjalnych – 3.254 (bez gimnazjum społecznego)
- w szkołach ponadgimnazjalnych – 2.935 (bez szkół społecznych)

Dzieci i młodzież uczą się ogólnie w 582 oddziałach, w tym:

- w szkołach podstawowych – 337 oddziałów
- szkoły gimnazjalne – 137 oddziałów
- szkoły ponadgimnazjalne – 108 oddziałów.

Na terenie powiatu funkcjonują dwie niepubliczne szkoły ponadgimnazjalne:

- Społeczne Liceum Ogólnokształcące w Wyszkowie,
- Technikum Poligraficzne w Wyszkowie.

W liceach profilowanych nauka prowadzona jest w następujących profilach:

- zarządzanie informacją,
- socjalny,
- transportowo-spedycyjny,
- usługowo-gospodarczy,
- mechatroniczny,
- rolniczo-spożywczy.

W technikach nauka prowadzona jest w następujących zawodach i profilach:

- organizacja usług gastronomicznych,
- hotelarstwo,
- budownictwo,
- ochrona środowiska,
- technologia drewna,
- handlowe,
- elektryczne,
- agrobiznesu,
- spedycyjne,
- logistyczne,
- mechaniczne,
- urządzeń sanitarnych,
- żywienia i gospodarstwa domowego,
- poligraf.

W szkołach zawodowych kształcenie odbywa się w następujących zawodach:

- kucharz małej gastronomii,
- stolarz,
- elektryk,
- monter instalacji i urządzeń sanitarnych,
- mechanik pojazdów samochodowych,
- operator obrabiarek skrawających.

W roku szkolnym 2008/2009 Centrum Kształcenia Praktycznego pomimo wyposażenia odpowiedniego pracowni nie prowadzi kształcenia zawodowego w zawodzie krawiec.

Tabela nr 42. Szkoły dla dorosłych funkcjonujące na terenie powiatu wyszkowskiego.

Lp.	Nazwa szkoły	Kierunek kształcenia/profil
1.	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Zespole Szkół w Długosiodle	-
2.	Technikum Uzupelniające dla Dorosłych w Zespole Szkół w Zabrodziu	rolniczy technologia żywienia
3.	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych TWP w Wyszkwie	-
4.	Policealna Szkoła Ochrony „VIP” w Wyszkwie	ochrona osób fizycznych i mienia
5.	Liceum uzupelniające	-
	Technikum uzupelniające	handlowy, mechaniczny, elektryczny, technologia żywienia i gospodarstwa domowego
	Szkoły Policealne dla Dorosłych	ekonomiczny, handlowy, administracja, żywienia i gospodarstwa domowego, informatyczny, agrobiznesu, bhp, elektryczny, poligraficzny, rolniczy
6.	Szkoła Policealna TWP w Wyszkwie	technik rachunkowości, prac biurowych, opiekun w domu pomocy społecznej
7.	Policealna Szkoła Zawodowa w Wyszkwie	technik usług fryzjerskich
8.	Szkoła Kosmetyczna Akademii Prentki w Wyszkwie	technik usług kosmetycznych

Źródło: Opracowania własne PCPR

Tabela nr 43. Liczba placówek oświatowych działających w strukturze szkolnictwa specjalnego.

Lp.	Nazwa gminy	Liczba szkół	Liczba uczniów		Liczba oddziałów	Orzeczenia Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej
			ogółem	Niepełnosprawnych		
1.	Gmina Brańszczyk	3	55	55	9	55
2.	Gmina Długosiodło	-	-	-	-	-

3.	Gmina Rzańnik	-	-	-	-
4.	Gmina Somanika	-	-	-	-
5.	Gmina Wyszaków	4	125	-	125
6.	Gmina Zabrodzie	2	56	-	56
	Łącznie	9	236	-	236

Źródło: Opracowania własne PCPR

Tabela nr 44. Liczba uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Wyszкові.

Lp.	Nazwa placówki	Rodzaj Szkoły	Liczba uczniów	Stopień niepełnosprawności intelektualnej	Ogółem liczba uczniów
1.	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Wyszкові	Szkoła Podstawowa Specjalna	6	lekki	41
25			umiarkowany i znaczny		
10			głęboki		
2.	Gimnazjum Specjalne	Szkoła Zawodowa Specjalna	21	lekki	42
21			umiarkowany i znaczny		
23			lekki		
3.					23
4.	Szkoła Przystosowująca do Pracy	Szkoła Podstawowa Specjalna	19	umiarkowany i znaczny	19
17			umiarkowany i znaczny		
5.	Szkoła Filialna przy DPS w Niegowie	zespoły rewalidacyjno – wychowawcze	9	głęboki	26
6.					
7.	Szkoła Filialna przy DPS w Gaju „Fiszorze”	Szkoła Podstawowa Specjalna	5	umiarkowany i znaczny	30
8.			zespoły rewalidacyjno – wychowawcze	25	
	OGÓLEM			-	181

Źródło: Opracowania własne Starostwa Powiatowego w Wyszкові

Tabela nr 45. Liczba uczniów Zespołu Szkół Specjalnych w Brańszczyku

Lp.	Nazwa placówki	Rodzaj Szkoły	Liczba uczniów	Stopień niepełnosprawności intelektualnej	Liczba oddziałów	Ogółem liczba uczniów
1.		Szkoła Podstawowa Specjalna	7	Lekki	4	13
3			umiarkowany i znaczny			
0			niepełnosprawność ruchowa			
2.	Zespół Szkół Specjalnych w Brańszczyku	Gimnazjum Specjalne	17	Lekki	3	29
7			umiarkowany i znaczny			
0			niepełnosprawność ruchowa			
0			Lekki			
3.		Szkoła Przystosowująca do Pracy	7	umiarkowany i znaczny	2	13
0			niepełnosprawność ruchowa			
41			-	9		
OGÓLEM						

Źródło: Opracowania własne Starostwa Powiatowego w Wyszku

Tabela nr 46. Liczba zatrudnionych nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach funkcjonujących na terenie powiatu wyszkowskiego

Lp.	Nazwa gminy	Liczba nauczycieli zatrudnionych						W niepełnym wymiarze czasu pracy / N						Ogółem P/N
		W pełnym wymiarze czasu pracy / P			W niepełnym wymiarze czasu pracy / N			Bez stopnia	Stażyci	Kontraktowi	Mianowani	Dyplomowani	Dyplomowani	
		Bez stopnia	Stażyci	Kontraktowi	Mianowani	Dyplomowani	Mianowani							
1.	Brańszczyk	-	7	8	34	38	-	5	8	14	9	87	36	
2.	Długosiodło	-	4	8	12	56	-	10	7	4	14	80	35	
3.	Rzażńnik	-	6	17	18	46	-	-	-	-	-	75	15	
4.	Somianka	-	1	9	12	40	-	4	8	10	11	62	33	
5.	Wyszków	2	25	66	96	187	1	7	25	36	24	376	93	
6.	Zabrodzie	-	5	7	23	47	-	-	-	-	-	46	37	
			Pełny i niepełny	Pełny i niepełny	Pełny i niepełny	Pełny i niepełny	Pełny i niepełny	Pełny i niepełny	Pełny i niepełny	Pełny i niepełny	Pełny i niepełny	Pełny i niepełny	Pełny i niepełny	

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie informacji z gmin

Tabela nr 47. Działalność diagnostyczna Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wyszkowie w 2007 r.

Lp.	Rodzaje diagnoz	Dzieci do 3 roku życia	Dzieci w wieku przedszkolnym	Uczniowie szkół podstawowych	Uczniowie gimnazjów	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych	Młodzież nie ucząca się i nie pracująca	Ogółem
1.	Psychologiczna	-	66	295	151	30	-	542
2.	Pedagogiczna	1	50	298	200	23	-	572
3.	Logopedyczna	14	997	763	18	8	-	1800
4.	Lekarska	-	-	-	-	-	-	0
Łącznie		15	1.113	1.356	369	61	0	2.914

Źródło: Opracowania własne Starostwa Powiatowego w Wyszkowie

Tabela nr 48. Pomoc udzielona nauczycielom, rodzicom i wychowawcom w 2007 r. przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Wyszkowie.

Lp.	Formy pomocy	Pedagodzy i psycholodzy szkolni	Nauczyciele (w tym wychowawcy klas)	Rodzice	Wychowawcy placówek	Inni	Ogółem
1.	Treningi (liczba osób)	-	27	-	-	-	27
2.	Warsztaty (liczba osób)	6	31	276	-	3	316
3.	Terapia rodzin (liczba rodzin)	-	-	12	-	-	12
4.	Udział w radach pedagogicznych (liczba spotkań)	-	9	-	-	-	9
5.	Prelekcje, wykłady (liczba spotkań)	-	19	18	-	-	37
6.	Inne (liczba osób)	5	4	56	-	3	68
	Łącznie	11	90	362	0	6	469

Źródło: Opracowania własne Starostwa Powiatowego w Wyszkowie

Tabela nr 49. Pomoc bezpośrednia udzielona dzieciom i młodzieży w 2007 r. przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Wyszkowie.

Lp.	Formy pomocy	Dzieci do 3 roku życia	Dzieci w wieku przedszkolnym	Uczniowie podstawowych	Uczniowie gimnazjów	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych	Młodzież nie ucząca się i nie pracująca	Ogółem
1.	Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	-	-	19	11	5	-	35
2.	Terapia logopedyczna	14	220	302	16	7	-	559
3.	Psychoterapia	-	-	-	-	-	-	0
4.	Socjoterapia	-	-	6	-	-	-	6
5.	Zajęcia z uczniami zdolnymi	-	-	-	-	-	-	0
6.	Terapia dla zagrożonych uzależnieniami	-	-	-	-	-	-	0
7.	Zajęcia grupowe aktywizujące do wyboru kierunku kształcenia i zawodu	-	-	-	283	235	-	518
8.	Ćwiczenia rehabilitacyjne	-	-	-	-	-	-	0
9.	Inne formy pomocy indywidualnej	-	10	72	50	491	20	643
10.	Inne formy pomocy grupowej	-	-	-	-	-	-	0
11.	Indywidualne porady zawodowe na podstawie badań	-	-	-	-	-	-	0
12.	Indywidualne porady zawodowe bez badań	-	-	-	-	-	-	0
13.	Zajęcia psychopedagogiczne prowadzone w szkołach i placówkach	-	-	-	-	-	-	0
14.	Mediacje i negocjacje	-	-	-	-	-	-	0
15.	Porady bez badań	9	-	-	19	9	-	37
16.	Porady po badaniach przesiewowych	9	853	561	-	-	-	1423
17.	Badania przesiewowe słuchu w ramach programu "Słyszę"	-	-	-	-	-	-	0
18.	Badania przesiewowe wzroku w ramach programu "Widzę"	-	-	-	-	-	-	0
19.	Badania przesiewowe mowy w ramach Programu "Mówię"	-	-	-	-	-	-	0
20.	Porady udzielone w Młodzieżowym Telefonie Zaufania	-	-	-	-	-	-	0
	Łącznie	32	1.083	954	379	747	20	3.215

Źródło: Opracowania własne Starostwa Powiatowego w Wyszkowie

Tabela nr 50. Liczba wydanych orzeczeń w 2007 r. przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Wyszkowie.

Lp.	Rodzaj wydanego orzeczenia	Dzieci w wieku przedszkolnym	Uczniowie szkół podstawowych	Uczniowie gimnazjów	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych	Młodzież nie ucząca się i nie pracująca	Ogółem
1.	Niesłyszących i słabo słyszących	1	1	1	1	-	4
2.	Niewidomych i słabo widzących	-	1	1	-	-	2
3.	Z niepełnosprawnością ruchową	2	1	1	-	-	4
4.	Z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim	-	22	20	-	-	42
5.	Z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym	-	11	12	1	-	24
6.	Z autyzmem	-	-	-	-	-	0
7.	Z niepełnosprawnościami sprzężonymi	-	-	-	-	-	0
8.	Zagrożonych niedostosowaniem społecznym	-	-	-	-	-	0
9.	Niedostosowanych społecznie	-	-	-	-	-	0
10.	Z zaburzeniami zachowania	-	5	3	-	-	8
11.	Zagrożonych uzależnieniem	-	-	-	-	-	0
12.	O potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	-	-	-	-	-	0
13.	O potrzebie indywidualnego nauczania	-	-	-	-	-	0
14.	Odmowne	-	-	-	-	-	0
15.	Uchylające	-	-	-	-	-	0
16.	W wyniku odwołania do kuratora oświaty	-	-	-	-	-	0
Łącznie		3	41	38	2	0	84

Źródło: Opracowania własne Starostwa Powiatowego w Wyszkowie

Tabela nr 51. Liczba wydanych opinii w sprawach w 2007 r. przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Wyszkowie.

Lp.	Opinia w sprawie	Dzieci do 3 roku życia	Dzieci w wieku przedszkolnym	Uczniowie szkół podstawowych	Uczniowie gimnazjów	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych	Młodzież nie ucząca się i nie pracująca	Ogółem
1.	Wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka	-	4	-	-	-	-	4
2.	Wczesniejszego przyjęcie dziecka do szkoły podstawowej	-	8	-	-	-	-	8

3.	Odroczenia rozpoczęcia spełniana przez dziecko obowiązku szkolnego	-	32	-	-	-	-	-	32
4.	Promowania ucznia klasy I lub II szkoły podstawowej do klasy programowo wyższej również w ciągu roku szkolnego	-	-	-	-	-	-	-	0
5.	Pozostawienia ucznia z klasy I-III szkoły podstawowej na drugi rok w tej samej klasie	-	-	3	-	-	-	-	3
6.	Gotowości szkolnej dziecka spełniającego obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego poza przedszkolem albo oddziałem przedszkolnym	-	-	-	-	-	-	-	0
7.	Zwolnienia ucznia z nauki drugiego języka obcego	-	-	-	-	-	-	-	0
8.	Objęcia ucznia nauką w klasie terapeutycznej	-	-	20	6	-	-	-	26
9.	Dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia	-	-	89	50	12	-	-	151
10.	Dostosowania warunków i formy sprawdzianu przeprowadzonego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej do indywidualnych potrzeb ucznia	-	-	145	-	-	-	-	145
11.	Dostosowania warunków i formy egzaminu gimnazjalnego do indywidualnych potrzeb ucznia	-	-	-	121	-	-	-	121
12.	Dostosowania warunków i formy egzaminu maturalnego lub egzaminu dojrzałości do indywidualnych potrzeb absolwentów	-	-	-	-	32	-	-	32
13.	Dostosowania warunków i formy egzaminu zawodowego lub egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe do indywidualnych potrzeb ucznia	-	-	-	-	-	-	-	0
14.	Udzielenie zezwolenia na indywidualny program lub toku nauki	-	-	1	-	-	-	-	1
15.	Przyjęcia ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy	-	-	-	-	-	-	-	0
16.	Pierwszeństwa w przyjęciu ucznia z problemami zdrowotnymi do szkoły ponadgimnazjalnej	-	-	-	-	-	-	-	0
17.	Zezwolenia na zatrudnienie młodocianego w celu przyuczenia do wykonywania określonej pracy lub nauki zawodu	-	-	-	-	-	-	-	0

18.	Braku przeciwwskazań do wykonywania przez dziecko pracy lub innych zajęć zarobkowych	-	-	-	-	-	-	-	0
19.	Objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu	-	-	-	-	-	-	-	0
20.	Objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub placówce	-	-	-	-	-	-	-	0
21.	Inne opinie o przebadanych	-	35	186	93	22	-	-	336
	Łącznie	0	79	444	270	66	0	0	859

Źródło: Opracowania własne Starostwa Powiatowego w Wyszakowie

Tabela nr 52. Wyposażenie w środki audiowizualne szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Powiat Wyszakowski.

Lp.	Rodzaj wyposażenia	Liczba
1.	Grafoskopy (rzutniki pisma)	18
2.	Diaskopy (rzutniki przeźroczy)	9
3.	Kamery video	4
4.	Magnetofony stereofoniczne do nagrań z mikrofonem stereofonicznym	7
5.	Magnetofony przenośne do nauki języków obcych z możliwością podłączenia kilku par słuchawek	15
6.	Odtwarzacze DVD	3
7.	Magnetowidy	29
8.	Telewizory z przekątną ekranu co najmniej 28"	17
9.	Wideoprojektory	2
10.	Kserografy	8
11.	Przebiorniki	81

Źródło: Opracowania własne Starostwa Powiatowego w Wyszakowie

W większości szkół prowadzone są biblioteki multimedialne. Szkoły wyposażyły biblioteki multimedialne w ogółem 19 komputerów umożliwiających korzystanie ze zbiorów.

Tabela nr 53. Biblioteki szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Powiat.

Pomieszczenia	Powierzchnia	Woluminy	Książki mówione i inne materiały dydaktyczne nagrane na kasyety audio	Materiały dydaktyczne nagrane na kasyety video	Materiały dydaktyczne na nośnikach elektronicznych
13	414	61.493	48	363	189

Źródło: Opracowania własne Starostwa Powiatowego w Wyszakowie

Na terenie powiatu wyszkowskiego młodzież szkół i placówek prowadzonych przez powiat ma możliwość korzystania z 4 sal gimnastycznych o ogólnej powierzchni 1.791 m² i 9 boisk sportowych o ogólnej powierzchni 15.428 m².

Powiat Wyszkowski posiada dość dobrze rozbudowaną bazę edukacyjną. Stwierdza się, że w dziedzinie bazy dydaktycznej szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez powiat wyszkowski oraz wyposażenia w pomoce dydaktyczne szkoły funkcjonują na poziomie, który jest w stanie zaspokoić podstawowe wymogi programowe i potrzeby uczniów na tyle, aby zdobyta wiedza była na odpowiednio wysokim poziomie i dawała dobre przygotowanie do dalszej nauki. Szkoły dysponują ogółem 93 salami lekcyjnymi o ogólnej powierzchni 3.919 m².

Uczniowie mają możliwość korzystania z ogólnej liczby 10 pracowni komputerowych o ogólnej powierzchni 459 m². Sale wyposażone są w 244 komputery, w tym z 235 z dostępem do Internetu.

W szkołach i placówkach oświatowych zorganizowanych jest ogółem 25 pracowni do praktycznej nauki zawodu i 3 pracowni językowe. W pracowniach do praktycznej nauki zawodu zorganizowane są 152 stanowiska szkoleniowe.

Młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi może korzystać z zajęć specjalistycznych. W ofercie znajdują się zajęcia: rewalidacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne. Wśród zajęć specjalistycznych oferta obejmuje: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne i inne o charakterze terapeutycznym. Zajęcia odbywają się w salach odpowiednio wyposażonych. Między innymi w salach doświadczania świata, rehabilitacyjnej, zajęć logopedycznych.

Szkoły i placówki oświatowe dysponują specjalistycznym sprzętem audiowizualnym.

W szkołach Powiatu Wyszkowskiego struktura kształcenia corocznie dostosowywana jest do potrzeb rynku pracy. Na rynku edukacyjnym pojawiają się corocznie nowe podmioty kształcenia. Jednak nie w pełni spełniają oczekiwania uczniów.

Szkoły są wyposażone w komputery. Nadal należy wspierać starania zmierzające do pozyskiwania nowych pracowni i wyposażania ich w coraz to nowocześniejszy sprzęt.

W poszczególnych szkołach występują pojedyncze przypadki agresji fizycznej i psychicznej, jak również wykroczenia przeciwko mieniu szkolnemu i kradzieże. Nagminnym zjawiskiem jest palenie papierosów i używanie wulgaryzmów, występowanie zjawiska tzw. „kozła ofiarnego”.

Za priorytetowe wnioski ze spotkań z uczniami jak również z rodzicami uznano:

- zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych;
- zwiększenie zatrudnienia pedagogów szkolnych;

- założenie monitoringu we wszystkich szkołach (postulat ten został w pełni zrealizowany w ramach programu „Monitoring wizyjny w szkołach i placówkach” we wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych dla których organem prowadzącym jest Powiat Wyszowski).

Nie wszystkie zamierzenia mogą być zrealizowane ze względu na brak możliwości finansowych.

Na podstawie zgromadzonych materiałów stwierdza się, że kadra pedagogiczna zatrudniona w szkołach i placówkach prowadzonych przez powiat wyszkowski jest przygotowana do zawodu. Najbardziej poszukiwani są nauczyciele języków obcych i przedmiotów zawodowych.

Do zadań niezrealizowanych należą:

- powołanie metodyków i doradców zawodowych,
- w zbyt małym stopniu zapewniona jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkołach.

Na terenie powiatu wyszkowskiego swoją siedzibę ma filia Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku, w której funkcjonują cztery wydziały: Administracji, Pedagogiczny, Pielęgniarstwa, Zarządzania. Na kierunkach Administracja, Pedagogika, Zarządzanie prowadzone są studia I stopnia licencjackie w formie stacjonarnej i niestacjonarnej.

Na Wydziale Pielęgniarstwa prowadzone są studia I stopnia licencjackie oraz studia pomostowe w formie stacjonarnej i niestacjonarnej.

W roku akademickim 2007-2008 w Szkole Wyższej studiowało 1800 studentów.

Do zadań powiatu należy również kierowanie nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjoterapii są prowadzone dla dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania i resocjalizacji. Do zadań młodzieżowego ośrodka wychowawczego należy eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do życia zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi. Tryb umieszczenia reguluje rozporządzenie MENiS z dnia 26 lipca 2004 roku w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu w MOW i MOS. Okres oczekiwania na umieszczenie w w/w placówkach w roku 2008 wynosił od jednego do dwóch miesięcy. Osoby kierowane do placówek wykazują przejawy demoralizacji, które zgodnie z ustawą o postępowaniu w sprawach nieletnich na podstawie postanowienia sądu kierowane są do młodzieżowych ośrodków wychowawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii.

Tabela nr 54. Liczba wydanych skierowań do MOW i MOS w latach 2004-2008.

Lp	Gmina	Liczba wydanych skierowań				
		2004	2005	2006	2007	2008
1	Brańszczyk	0	0	0	0	0
2	Długosiodło	0	0	0	0	0
3	Rząśnik	1	0	0	1	2
4	Somianka	0	0	0	0	0
5	Wyszków	3	3	4	6	10
6	Zabrodzie	0	0	0	0	1
	ogółem	4	3	4	7	13

Źródło Opracowania własne Starostwa Powiatowego w Wyszkowie

Większość nieletnich kierowanych do MOW i MOS to osoby przebywające w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Dębinkach. Powyższe podyktowane jest tym, że Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Dębinkach pełni funkcję placówki interwencyjnej, do której kierowani są nieletni oczekujący na umieszczenie w MOW i MOS.

3. Ochrona zdrowia

I. CHARAKTERYSTYKA PODMIOTÓW DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ OCHRONY ZDROWIA W POWIECIE WYSZKOWSKIM

Na terenie Powiatu Wyszkowskiego funkcjonuje jeden Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Wyszkowie.

W szpitalu powiatowym opieka zdrowotna realizowana jest na następujących oddziałach:

- chorób wewnętrznych,
- kardiologicznym,
- pediatrycznym,
- neonatologicznym,
- anestezjologii i intensywnej terapii,
- ginekologiczno i położniczym,
- chirurgii ogólnej i ortopedii,
- szpitalny oddział ratunkowy.

W ww. jednostce leczenia stacjonarnego zatrudnione są 443 osoby (stan na dzień 31.12.2007 r.), w tym 36 lekarzy, 212 pielęgniarek, 23 położne.

Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Wyszkowie realizuje zadania statutowe poprzez świadczenie usług medycznych. Usługami Zakładu objęci są mieszkańcy powiatu wyszkowskiego, a także inne osoby, których stan zdrowia wymaga natychmiastowej

pomocy lekarskiej. Podstawowym celem i zadaniem SPZZOZ jest zapewnienie opieki zdrowotnej w zakresie:

- pomocy stacjonarnej dla osób wymagających hospitalizacji,
- opieki specjalistycznej dla ogółu ludności,
- podstawowej opieki zdrowotnej dla ogółu ludności,
- rehabilitacji leczniczej dla ogółu ludności,
- ratownictwa medycznego dla wszystkich potrzebujących,
- diagnostyki dla ogółu ludności.

Podstawową opiekę zdrowotną mieszkańcom powiatu wyszkowskiego zapewniają Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej oraz Ośrodki Zdrowia funkcjonujące w strukturze Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Wyszkwowie - Wiejski Ośrodek Zdrowia w Kamieńczyku i Wiejski Ośrodek Zdrowia w Białymbłocie.

Ośrodki świadczą pełen zakres usług pozostających w kompetencjach lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, szkolnej oraz diagnostyki w pracowniach diagnostycznych funkcjonujących w strukturach zakładu.

Na terenie powiatu wyszkowskiego działa 19 aptek i punktów aptecznych.

Na terenie powiatu wyszkowskiego funkcjonuje 29 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej (stan na wrzesień 2008 r.) oraz liczne prywatne gabinety lekarskie. Niepubliczne Ośrodki Zdrowia zapewniające świadczenia w zakresie opieki stacjonarnej w dziedzinie położnictwa i ginekologii oraz ambulatoryjne świadczenia specjalistyczne w szerokim zakresie dziedzin medycznych w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia oraz usług komercyjnych.

Świadczenia stomatologiczne zapewniają indywidualne praktyki lekarskie, które mają podpisane umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Funkcjonujące na terenie powiatu wyszkowskiego zakłady opieki zdrowotnej zapewniają diagnostykę laboratoryjną w pełnym zakresie, zaś diagnostykę obrazową w ograniczonym.

Nie funkcjonuje na terenie powiatu wyszkowskiego pracownia tomografii komputerowej. Istnienie takiej pracowni w strukturach SPZZOZ umożliwiłoby pełną diagnostykę obrazową jak najbliżej miejsca zamieszkania pacjenta bez konieczności transportu medycznego hospitalizowanego do innych jednostek.

W działających na terenie powiatu wyszkowskiego ośrodkach zdrowia realizowane są profilaktyczne programy zdrowotne finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Działająca w Wyszkanie Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna realizuje zadania w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia poprzez;

- monitorowanie stanu sanitarnego w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych (nadzór nad jakością wody, powietrza, i żywności),
- dokonuje ocen i analiz sytuacji epidemiologicznej w celu zapobiegania chorobom zakaźnym (kontrola nad uodpornieniem dzieci i młodzieży, kontrola warunków sanitarnych w zakładach opieki zdrowotnej, placówkach oświatowo-wychowawczych, zakładach pracy i innych obiektach użyteczności publicznej),
- prowadzi działalność informacyjno- edukacyjną poprzez realizację i koordynację oraz monitorowanie programów oświatowo - zdrowotnych, inicjuje akcje edukacyjne wśród różnych grupach ludności - dzieci, młodzież i osób dorosłe.

Opieka długoterminowa

Opiekę paliatywną i długoterminową zapewnia Hospicjum Domowe Caritas Diecezji Płockiej. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wyszkanie obejmuje opieką chorych z miasta Wyszkania i okolic do 30 km w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia. Hospicjum funkcjonuje od 1 stycznia 2005 r. i świadczy usługi w zakresie opieki lekarsko – pielęgniarstwo – psychologiczno – rehabilitacyjno – socjalnej i duchowej.

Tabela nr 55. Osoby objęte opieką Hospicjum Domowego w latach 2005-2007.

Lp.	Rok	Osoby objęte opieką paliatywną	Osoby objęte opieką długoterminową	Razem
1	2005	58	-	58
2	2006	69	23	91
3	2007	78	31	109
4	Ogółem	205	54	258

Źródło: Informacja z Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Caritas Diecezji Łomżyńskiej

Jak wynika z danych przedstawionych w tabeli rośnie liczba objętych opieką przez Hospicjum Domowe. Prowadzenie Hospicjum jest bardzo kosztowne, a środki przekazywane przez Narodowy Fundusz Zdrowia są daleko niewystarczające.

Ponadto na terenie powiatu wyszkowskiego działała osiem stowarzyszeń, które mają w statucie promocję zdrowia.

Realizowane są programy na rzecz profilaktyki zdrowotnej wśród różnych grup ludności – dzieci, młodzieży, osób dorosłych.

4. Niepełnosprawność

Niepełnosprawność jest jednym z poważniejszych problemów społecznych, których znaczenie wynika zarówno z rozmiarów i powszechności jej występowania w populacji, a także z konsekwencji jakie wywołuje w sensie indywidualnym i społecznym.

W ostatnich kilkunastu latach notowany jest w Polsce wzrost liczby osób niepełnosprawnych spowodowany m.in. rozwojem cywilizacyjnym oraz starzeniem się społeczeństwa.

Przyczynami powodującymi niepełnosprawność są najczęściej uszkodzenia narządu ruchu, uszkodzenia i choroby narządu wzroku i słuchu, schorzenia układu krążenia, choroby psychiczne, upośledzenie umysłowe oraz schorzenia neurologiczne. Ograniczona sprawność dotyczy niejednokrotnie całego życia człowieka – od urodzenia lub wczesnego dzieciństwa, aż do śmierci.

W naszym kraju posługujemy się kilkoma definicjami niepełnosprawności. Według definicji zawartej w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych „niepełnosprawność to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodująca niezdolność do pracy”.

Definicja zawarta w „Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych” określa, że „osobami niepełnosprawnymi są osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi”.

Obecnie coraz częściej niepełnosprawność jest rozumiana, jako czynnik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. Oznacza to, że ograniczeń doświadczanych przez osoby niepełnosprawne, nie należy łączyć z niepełnosprawnością jako taką, ale należy je skojarzyć z niezdolnością społeczeństwa do stworzenia równych szans dla wszystkich obywateli.

Diagnoza osób niepełnosprawnych w Polsce jest w dużej mierze powierzchowna, m.in. z powodu braku pełnych danych w zakresie poszczególnych dysfunkcji tej grupy i ich indywidualnych potrzeb. Żadna z instytucji publicznych czy społecznych nie posiada pełnych danych o osobach niepełnosprawnych, a informacje o tej grupie społecznej są z reguły rozproszone i jednocześnie mogą się wzajemnie pokrywać. Związane jest to przede wszystkim z tym, że w naszym kraju funkcjonują cztery systemy orzecznictwa, ustalające uprawnienia do świadczeń rentowych działające w ramach ZUS, KRUS, MSWiA i MON oraz piąty system orzekania o niepełnosprawności działający w ramach powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiającym w miarę szczegółową charakterystykę tej grupy, są spisy powszechne ludności. Ostatni NSP przeprowadzony w 2002 roku wykazał, że liczba osób niepełnosprawnych w Polsce wynosiła 5456,7 tys, co stanowiło 14,3 % ogółu mieszkańców. Wśród osób niepełnosprawnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności (28,8% zbiorowości) oraz osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności – 26,1% zbiorowości. Wskaźnik częstości niepełnosprawności wśród dzieci w wieku 0-14 wynosił 2,5% ogółu dzieci w tym wieku.

Zgodnie z założeniami przyjętymi w spisie, GUS wyróżnił w zbiorowości osób niepełnosprawnych dwie podstawowe grupy:

- osoby niepełnosprawne prawnie, tj. takie, które posiadały odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony,
- osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, tj. takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych.

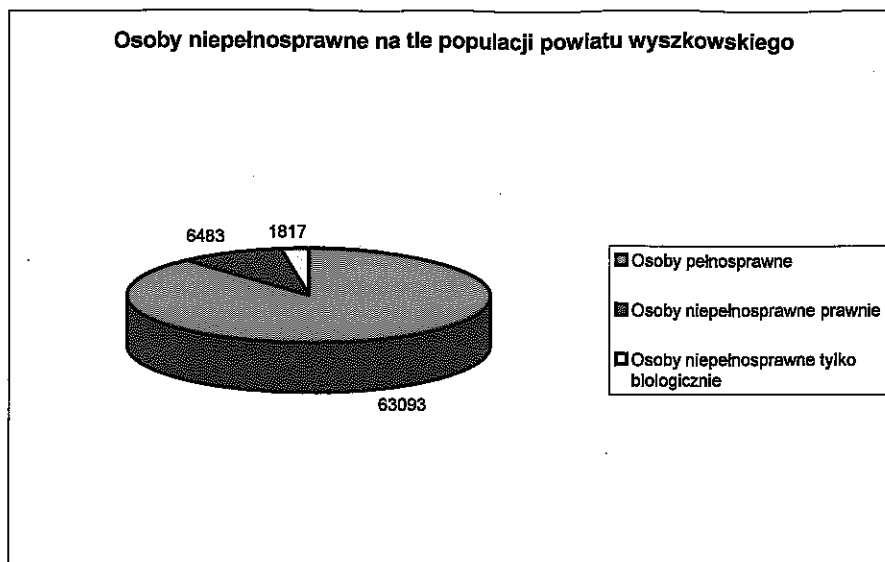
Kryterium do zakwalifikowania danej osoby do zbiorowości osób niepełnosprawnych prawnie jest posiadanie:

1. aktualnego orzeczenia wydanego przez odpowiedni organ orzekający – dla osób w wieku 16 lat i więcej,
2. uprawnień do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego – dla dzieci poniżej 16 roku życia na podstawie orzeczenia o niepełnosprawności.

Osoby niepełnosprawne w powiecie wyszkowskim

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku osoby niepełnosprawne stanowiły 11,6 % mieszkańców powiatu wyszkowskiego. Blisko 4/5 tej populacji to osoby niepełnosprawne prawnie.

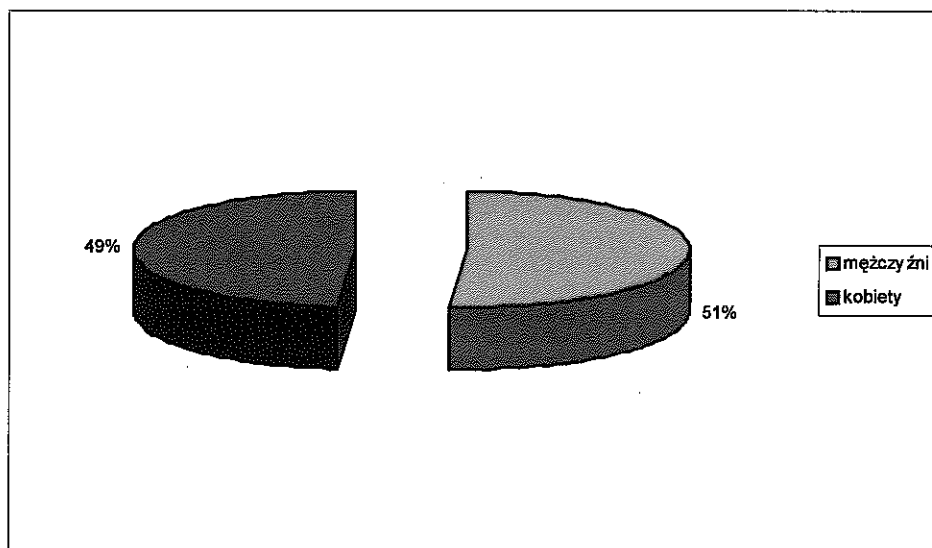
Wykres nr 9.

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002

W zbiorowości osób niepełnosprawnych w niewielkim stopniu przeważali mężczyźni.

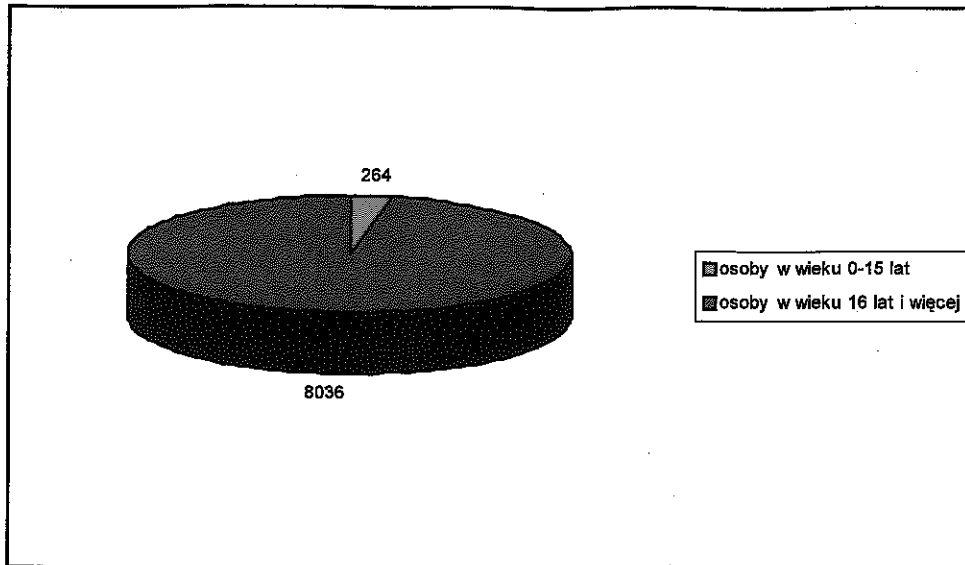
Wykres nr 10.

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002

Blisko 3,2 % niepełnosprawnych powiatu stanowiły dzieci w wieku 0-15 lat posiadające uprawnienie do zasiłku pielęgnacyjnego.

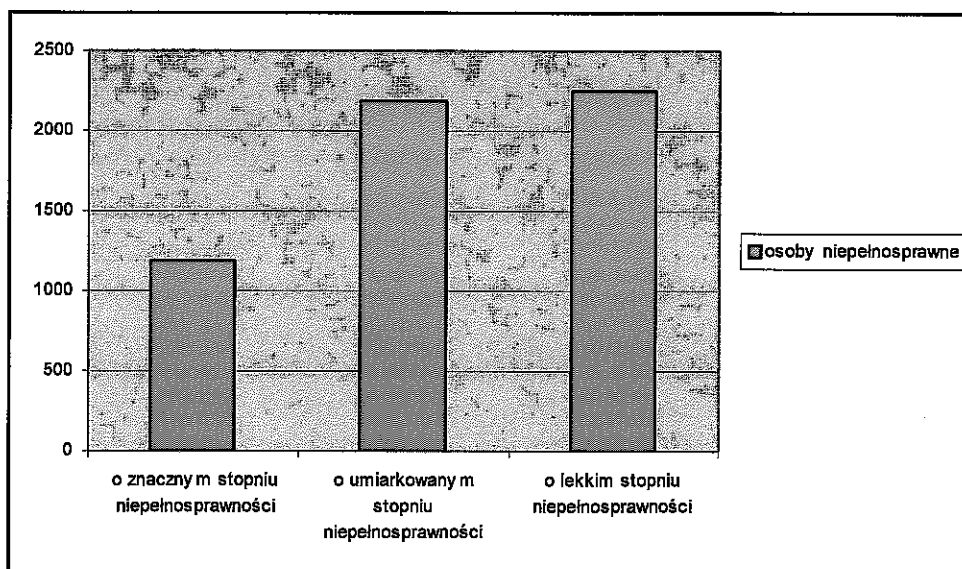
Wykres nr 11.

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002

Wśród osób w wieku 16 lat i więcej posiadających orzeczenie najliczniejszą grupę stanowiły osoby o lekkim stopniu niepełnosprawności – 2246, niewiele mniej liczną grupę stanowiły osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 2183 osoby.

Wykres nr 12.

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002

Wśród orzeczonych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wyszkanie w latach 2006-2007 przyczyn niepełnosprawności, najwięcej osób powyżej 16 roku życia uzyskało stopień niepełnosprawności ze względu na: upośledzenie narządu ruchu, zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, choroby psychiczne, upośledzenie umysłowe oraz choroby wzroku.

Tabela nr 56. Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wyszku po 16 roku życia w latach 2006-2007 wg przyczyn niepełnosprawności.

Lp.	Rok	Upośledzenie umysłowe 01-U	Choroby psychiczne 02-P	Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu 03-L	Choroby wzroku 04-O	Upośledzenie narządu ruchu 05-R	Inne	Razem
1.	2006	39	49	61	18	147	299	613
2.	2007	41	39	59	20	159	273	591
	Razem	80	88	120	38	306	572	1204

Źródło: Sprawozdania Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wyszku. Opracowanie własne PCPR

Natomiast u osób do 16 roku życia najczęstszymi przyczynami niepełnosprawności były: zaburzenia neurologiczne, zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, upośledzenie narządu ruchu, choroby psychiczne, choroby wzroku i upośledzenie umysłowe.

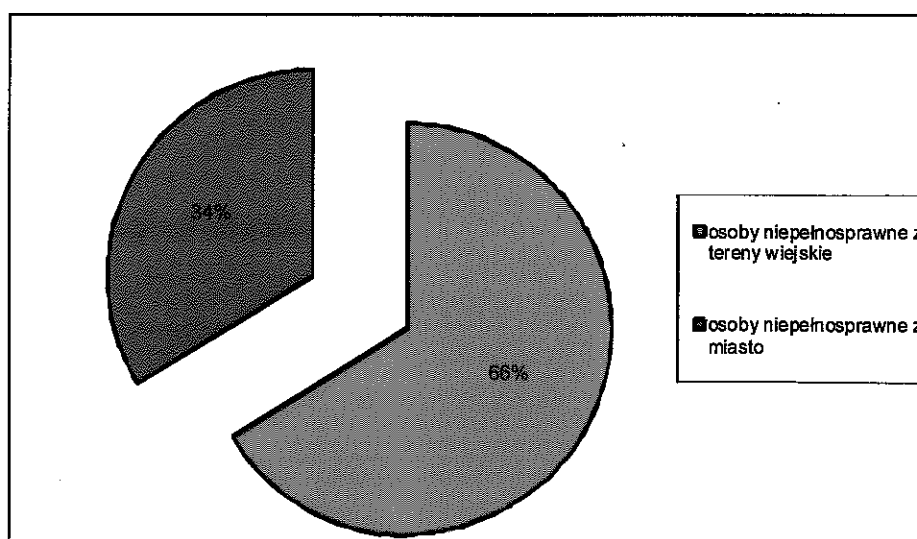
Tabela nr 57. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wyszku do 16 roku życia w latach 2006-2007 wg przyczyn niepełnosprawności.

Lp	Rok	Upośledzenie umysłowe 01-U	Choroby psychiczne 02-P	Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu 03-L	Choroby wzroku 04-O	Upośledzenie narządu ruchu 05-R	Choroby neurologiczne 10-N	Inne	Razem
1.	2006	4	13	16	8	10	36	55	142
2.	2007	9	6	16	8	10	24	46	119
	Razem	13	19	32	16	20	60	101	261

Źródło: Sprawozdania Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wyszku. Opracowanie własne PCPR

Około 66 % osób niepełnosprawnych to mieszkańcy wsi powiatu wyszkowskiego.

Wykres nr 13.

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002

Tabela nr 58. Osoby niepełnosprawne według poziomu wykształcenia (w wieku 13 lat i więcej).

Wykształcenie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
wyższe	174	99	75
policealne	123	43	80
średnie	1013	485	528
zawodowe	788	415	373
ogólnokształcące	225	70	155
zasadnicze zawodowe	1518	1003	515
podstawowe ukończone	3714	1836	1878
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	1444	626	818
Razem	7986	4092	3894

Źródło: Opracowania własne – PCPR 2008 r.

Analizując poziom wykształcenia niepełnosprawnych mieszkańców powiatu wyszkowskiego na uwagę zasługuje fakt, że najliczniejszą grupę w 2002 roku stanowiły osoby, które edukację ukończyły na poziomie podstawowym (46,5 %). Aż 18 % niepełnosprawnych w wieku powyżej 13 roku życia była bez wykształcenia lub posiadała nieukończoną szkołę podstawową. Wykształcenie średnie posiadało 12,7 % osób, a tylko niewiele ponad 2 % ukończyło wyższe studia.

Wykształcenie i kwalifikacje osób niepełnosprawnych jest zdecydowanie niższe niż u przeciętnego mieszkańca powiatu, co zdecydowanie powoduje duże trudności z wejściem na rynek pracy i utrzymanie zatrudnienia.

Osoby niepełnosprawne z terenu powiatu wyszkowskiego uczą się przede wszystkim w szkołach specjalnych. Średniorocznie Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wyszkowie wydaje około 100 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego.

Tabela Nr 59. Liczba uczniów niepełnosprawnych w placówkach oświatowych w Powiecie Wyszkowskim na koniec kwietnia 2008 r.

LP	PLACÓWKA OŚWIATOWA	RODZAJ SZKOŁY	IŁOŚĆ ODDZIAŁÓW	LICZBA UCZNIÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH
1.	Przedszkole Nr 4	Oddziały integracyjne	6	20
2.	Przedszkole Nr 7	Grupa „0” i „ 3-4 l.”	-	-
3.	Przedszkole Nr 9	Grupa „0”	-	2
4.	Zespół Szkół w Wyszkowie	Szkoła Podstawowa Nr 5	6	29
		Gimnazjum Nr 1	1	6
5.	Gimnazjum Nr 2 w Wyszkowie		-	9
6.	Gimnazjum Nr 3 w Wyszkowie		-	4
7.	Gimnazjum w Leszczydole Nowinach		-	0

8.	Liceum Ogólnokształcące w Wyszku	Szkoła Ponadgimnazjalna	-	2
9.	Zespół Szkół w Długosiodle	Szkoła Ponadgimnazjalna	-	1
10.	Zespół Szkół w Zabrodziu	Szkoła Ponadgimnazjalna	-	-
11.	Zespół Szkół Specjalnych w Brańszczyku (z internatem)	Szkoła Podstawowa	2	15
		Gimnazjum	4	32
		Szkoła Przystosowująca do Pracy	2	14
12.	Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Wyszku (z internatem)	Szkoła Podstawowa	7	43
		Gimnazjum	4	43
		Szkoła Zawodowa	2	22
		Szkoła Przystosowująca do Pracy	3	19
13.	Szkoła Filialna przy DPS w Niegowie	Szkoła Podstawowa	3	10
		Zespoły rewalidacyjno-wychowawcze	5	17
16.	Szkoła Filialna przy DPS w Gaju „Fiszorze”	Szkoła Podstawowa	4	4
		Zespoły rewalidacyjno – wychowawcze	5	26
OGÓLEM			54	318

Źródło: Opracowanie własne – PCPR 2008 r.

Przeważająca większość dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, w tym przede wszystkim z niepełnosprawnością intelektualną objęta jest systemem szkolnictwa specjalnego w dwóch placówkach specjalnych: w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Wyszku i Zespole Szkół Specjalnych w Brańszczyku.

W szkolnictwie specjalnym pracuje wyspecjalizowana kadra pedagogów dostosowujących metody pracy do możliwości psychofizycznych ucznia.

Szkoły realizują programy, których celem jest przygotowanie uczniów do samodzielnego funkcjonowania w życiu codziennym i pełnienia ról społecznych.

Szkoła zawodowa zapewnia przygotowanie do zawodów: mechanik samochodowy, operator pojazdów i maszyn rolniczych, stolarz, kucharz małej gastronomii i inne zgodne z zapotrzebowaniem rynku pracy oraz możliwościami, zainteresowaniami i predyspozycjami uczniów. Młodzież klas zawodowych odbywa praktyki w Centrum Kształcenia Praktycznego w Wyszku.

Prawie wszystkie samorządy gminne z terenu powiatu wyszkowskiego przystąpiły do realizacji programu celowego PFRON „Uczeń na wsi”. Celem programu jest wyrównanie szans w zdobyciu wykształcenia przez uczniów będących osobami niepełnosprawnymi z obszarów wiejskich. W ramach realizacji programu gmina może otrzymać bezzwrotną pomoc na przyznawanie pomocy finansowej dla wnioskodawców, która obejmuje koszty:

- zakupu przedmiotów ułatwiających lub umożliwiających naukę,
- uczestnictwa w zajęciach mających na celu podniesienie aktywności fizycznej i psychicznej,
- związane z dostępem do Internetu, w tym instalacja i abonament,

- kursów doszkalających w zakresie programu nauczania oraz kursów językowych,
- wyjazdów organizowanych w ramach zajęć szkolnych,

W przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznana pomoc może obejmować następujące koszty:

- opłaty za naukę,
- zakwaterowania
- dojazdów do szkoły.

W ramach tego programu gminy mogą ubiegać się o dofinansowanie do zakupu pojazdu. W roku szkolnym 2007/2008 dofinansowanie do zakupu samochodu otrzymała Gmina Zabrodzie i Somianka. Urząd Miejski w Wyszkanie jest w trakcie finalizowania umowy w sprawie zakupu samochodu.

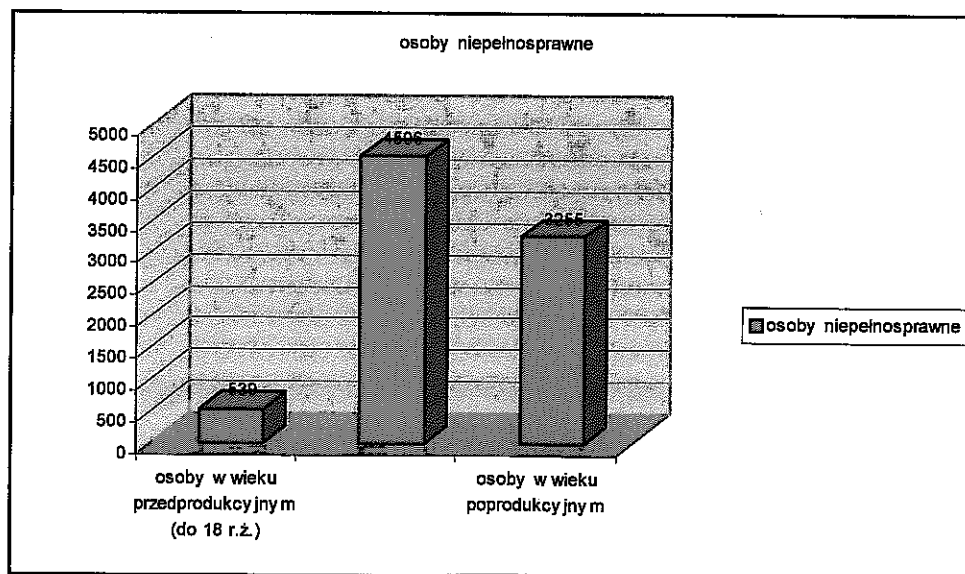
Pomimo podejmowanych różnych działań przez samorządy terytorialne, na terenie powiatu brakuje placówek odpowiadających za wczesne wspomaganie rozwoju, przedszkola specjalnego, niedostateczna jest też ilość oddziałów integracyjnych w przedszkolach i szkołach.

W szkolnictwie ponadgimnazjalnym młodzież niepełnosprawna intelektualnie ma możliwość dalszego kształcenia jedynie w szkole przysposabiającej do pracy i szkole zawodowej specjalnej. Po zakończeniu edukacji przeważająca część niepełnosprawnych wraca do swoich środowisk nie podejmując dalszego kształcenia poza Wyszkiem i pracy.

Rehabilitacja zawodowa

Osoby niepełnosprawne według ekonomicznych grup wieku

Wykres nr 14.

Źródło: Sprawozdanie Powiatowego Urzędu Pracy

Wśród wszystkich osób niepełnosprawnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Liczną grupą były również osoby w wieku poprodukcyjnym.

Tabela nr 60. Osoby niepełnosprawne według aktywności ekonomicznej.

	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Aktywni zawodowo	1590	1242	348
pracujący	1367	1095	272
bezrobotni	223	147	76
Bierni zawodowo	6698	3019	3679
Nieustalony status na rynku pracy	12	5	7

Źródło: Sprawozdanie Powiatowego Urzędu Pracy

Na 4506 osób w wieku produkcyjnym tylko 35,3 % osób niepełnosprawnych była aktywna zawodowo, zaś niewiele ponad 30 % pracowało. Znacznie większą aktywność wykazywali niepełnosprawni mężczyźni niż kobiety.

W Powiatowym Urzędzie Pracy na dzień 31.12.2007 r. zarejestrowanych było 88 osób niepełnosprawnych, w tym 58 osób bezrobotnych i 30 poszukujących zatrudnienia. W porównaniu z analogicznym okresem roku 2006 liczba osób była mniejsza o 19.

Tabela nr 61. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP.

	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni	58	31	27
Poszukujący pracy	30	15	15

Źródło: Sprawozdanie Powiatowego Urzędu Pracy

Tabela nr 62. Środki finansowe PFRON na realizację zadań wykonywanych przez PUP.

Lata	Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy	Zwrot kosztów wynagrodzeń oraz składek na ubezpieczenie społeczne	Szkolenia i przekwalifikowania	Ogółem
2006	8.500,00	3.593,00	15.000,00	27.093,00
2007	8.454,28	-	22.076,16	30.530,44

Źródło: Sprawozdanie Powiatowego Urzędu Pracy

Tabela nr 63. Osoby niepełnosprawne objęte różnymi usługami i instrumentami rynku pracy.

Osoby niepełnosprawne bezrobotne i poszukujące pracy	Usługi i instrumenty rynku pracy	Liczba zaktywizowanych
107 (stan na 31.12.2006)	szkolenia	9
	poradnictwo zawodowe	6
	przygotowanie zawodowe	2
	staż	5
	prace interwencyjne	1
	RAZEM	23
100 (stan na 31.12.2007)	szkolenia	12
	poradnictwo zawodowe	0
	przygotowanie zawodowe	5
	staż	3
	prace interwencyjne	2
	środki na działalność gosp.	2
	RAZEM	24

Źródło: Sprawozdanie Powiatowego Urzędu Pracy

W 2006-2007 poprzez działania Powiatowego Urzędu Pracy w Wyszkowie zostało zaktywizowanych około 23 % osób niepełnosprawnych.

Mała aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych spowodowana jest różnorodnymi barierami, w tym przede wszystkim niskim wykształceniem i kwalifikacjami, obowiązującym systemem orzecznictwa, który zamiast motywować nadaje niepełnosprawnym etykiety i pogłębia ich bierność i wyizolowanie społeczne, obawą utraty świadczenia społecznego oraz postawami pracodawców. Wspecjalizowania wymaga pośrednictwo i doradztwo zawodowe. Konieczne jest kompleksowe wspieranie osoby niepełnosprawnej w miejscu pracy i wdrażanie w nowe obowiązki zawodowe, stały monitoring miejsc pracy osób niepełnosprawnych, przygotowanie innych pracowników do wejścia osoby niepełnosprawnej w grupę. Ponadto coraz większe wymagania rynku pracy powodują, że osoby niepełnosprawne są mało konkurencyjne.

W 2007 roku 33 osoby niepełnosprawne podjęły pracę.

Na terenie powiatu wyszkowskiego funkcjonują następujące zakłady pracy chronionej:

- ZPCH „Kampol”
- TBF Sp. z o.o.
- P.P.H.U. Marsyl

Tabela Nr 64: Zakłady pracy chronionej funkcjonujące na terenie powiatu wyszkowskiego w 2008r.

Lp.	Zakład pracy chronionej	Liczba osób ogółem zatrudnionych	Liczba osób niepełnosprawnych	Liczba osób		
				I grupa inwalidzka	II grupa inwalidzka	III grupa inwalidzka
1.	„Kampol”	30	12	1	9	2

2.	TBF Sp. z o.o.	34	30	3	13	14
3.	P.P.H.U. Marsyl	26	22	4	10	8
	Ogółem:	90	64	8	32	24

Źródło: Opracowania własne – PCPR 2008 r.

Zakłady te zatrudniają łącznie 64 osoby niepełnosprawne. Największą liczbę stanowią osoby z II grupą inwalidzką lub odpowiednio umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Tabela Nr 65. Osoby niepełnosprawne zatrudnione w zakładach pracy chronionej z uwzględnieniem schorzeń.

Rodzaj schorzenia	Liczba osób		
	I grupa inwalidzka	II grupa inwalidzka	III grupa inwalidzka
Narząd ruchu	6	8	11
Narząd wzroku	1	1	3
Choroby psychiczne	1	14	6
Z ogólnego stanu zdrowia	0	9	4
Ogółem:	8	32	24

Źródło: Opracowania własne – PCPR 2008 r.

W 2008 r. w zakładach pracy chronionej zatrudnione były osoby z różnymi schorzeniami. Największą grupę stanowiły osoby z uszkodzonym narządem ruchu. Zakłady nie zatrudniały osób z upośledzeniem umysłowym.

W 2007 roku powstała Wyszowska Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna „SZRON”, w której zatrudnienie znalazło 5 osób niepełnosprawnych.

Zakład Doskonalenia Zawodowego od 2007 roku prowadzi Ośrodek Informacji i Poradnictwa Zawodowego dla Osób Niepełnosprawnych finansowany z programu „Partner 2006”. Ośrodek udziela porad indywidualnych oraz porad grupowych. Współpracuje z innymi podmiotami działającymi w obszarze rynku pracy i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Opieka zdrowotna i rehabilitacja lecznicza.

Na terenie powiatu jest niedostateczna liczba placówek świadczących kompleksową, wielospecjalistyczną opiekę dzieci niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością.